

[Elgaard.]

—, er netop ogsaa dette paavirket af de Forhold, der har Adresse til saavel de ydre som de indre Vilkaar, der er vort Land beskaaret i den nuværende Tid. Alt vort Arbejde foregaar under Krigsbegivenhedernes Skygge, og den højtærede Finansminister har Ret i, at det under Forhold som de nuværende er vanskeligt at disponere paa længere Sigt.

De særegne Forhold, hvorunder denne Finanslovdebat paabegyndes, gør det naturligt at understrege det, hvorom den danske Befolkning staar samlet. Det er mere end en Tilfældighed, naar de af Rigsdagens Partier, der ønsker vort Folkestyre bevaret, har følt Trang til ved Optakten til denne Rigsdagssamling at give Udtryk for det, som forener de samarbejdende Partier i den nuværende Situation. For Venstres Vedkommende finder vi Anledning til kraftigt at understrege den Udtalelse, der enstemmigt vedtoges paa vort Landsmøde i September Maaned. Den er allerede citeret af den foregaaende Ordfører, men med den højtærede Formands Tilladelse ønsker jeg at citere den paa ny. Den lyder saaledes:

„For det danske Folk er der eet Maal, som overskygger alt andet, og som samler alle nationalt ansvarsbevidste Mænd og Kvinder. Det er Bevarelsen af vor nationale Selvstændighed, vor folkelige Selvbestemmelsesret, vor tusindaarige danske Kultur, vor politiske Frihed og det Selvstyre, der med Fortidens Kampe i Erindring er blevet et Gode, vi ikke vil miste.“

Om disse Spørgsmaal bør der efter Venstres Opfattelse ikke under de nuværende Forhold være nogen Diskussion. Hvad der er udtrykt i den af mig citerede Udtalelse, er Maalet for vort Statsliv, og det er tillige det Baand, der binder alle Danske sammen uanset tidligere Aars Meningsforskelligheder paa det ene eller det andet Omraade og uanset Partiskel binder os sammen i en Følelse af national Samhørighed. Netop dette Baand er ogsaa i væsentlig Grad bestemmende for os, naar vi er gaaet med ind i det Samarbejde, som nu er etableret. Vi mener, at Spørgsmaalet om vor Frihed og Uafhængighed for vor Nation rager op over alle andre.

Men i øvrigt kan den Tid, vi gennemlever, ikke klage hverken paa Problemernes Mængde eller Omfang. Ogsaa indadtil staar vort Samfund over for mægtige Opgaver, saaledes som Tilfældet altid er og maa være, naar store Krigsbegivenheder bringer saavel Verdensøkonomien som de enkelte Sta-

ters Økonomi ud af det, vi kalder normal Balance. Maalet for dansk Politik maa under saadanne Omstændigheder være at skabe den størst mulige Planmæssighed i de fornødne offentlige Foretagender og et forstaaende Samarbejde mellem de offentlige Myndigheder og det private Erhvervs- liv, paa hvis Indsats Samfundets økonomiske Skæbne beror. De økonomiske Forhold i sig selv kræver i Øjeblikket den størst mulige Udnyttelse af alle vore hjemlige Hjælpemidler og det størst mulige Bytte af Varer mod Varer mellem os og de Lande, hvormed Samhandel er mulig. Dette er den eneste Metode, hvorved man effektivt kan modvirke den Fattigdom, der automatisk maa opstaa som Følge af de abnorme Forhold i Verden. Hele den økonomiske Virksomhed maa ses og bedømmes ud fra Samfundsproduktionens Synspunkter og Interesser, thi af Samfundets totale Produktion afhænger Indkomstdannelsen og dermed Befolkningens Købekraft; af Købekraften afledes Skatteevnen, og denne bestemmer endelig den Udgiftsstandard, Nationen kan tillade sig. Den offentlige Produktionsindeks har i det sidste halve Aar vist en stærkt nedadgaaende Bevægelse; den har foreløbig været størst inden for Industrien, men vi ved alle, at den meget hurtigt vil følge i samme Retning ogsaa for vor Landbrugsproduktion. Disse Produktionstal er Udtryk for, at Varemængderne vil gaa stærkt nedad, og det er derfor naturligt, at denne Tilstand har rejst Krav om en Forbrugsbegrænsning. Naar Mulighederne for selv at fremstille eller udefra tilføre vort Land Forbrugsvarer er stærkt nedadgaaende paa Grund af Afspærringen og de store Staters Omlægning af deres Produktion fra Freds- til Krigsøkonomi, er det indlysende, at Knapheden paa Færdigvarer og Raavarer samt Hjælpstoffer stiller vort Samfund over for Kravet om at begrænse Forbruget. Den allerede gennemførte Rationering er Udtryk for saadanne Synsmaader, og ingen tør vel paastaa, at Landet er saadan situeret, at vi er ved Vejs Ende i saa Henseende. Naar saa tilmed Statens og de offentlige Myndigheders Behov i den herskende Situation er overmaade stort, og naar Adgangen til Laanstiftelse eller normal Kredit i Udlandet er udelukket, kræves der af Befolkningen et ekstra Bidrag til Forbrugsbegrænsning til Dækning af det Skatte- og Laanebehov, de offentlige Myndigheder har, og som de naturligvis ogsaa har en Pligt til at holde stærkest muligt i Tømme.

Her vil jeg gerne gøre en Bemærkning